

Verklarende woordenlijst

Het is voor ouders niet altijd gemakkelijk om hun weg te vinden in de vele onderwijstermen die ze te horen krijgen in de schoolraad, bij inschrijving, in de ouderraad, tijdens een zorggesprek, enz. Daarom ontwikkelt GO! ouders een verklarende woordenlijst van veelvoorkomende onderwijstermen.

We willen hier wel een aantal opmerkingen bij maken. Heel wat onderwijstermen hebben een decretale/ juridische/ politieke achtergrond. Het is onmogelijk om in deze verklarende woordenlijst dit volledig kader te schetsen per woord. We verwijzen dus graag door naar uitgebreidere websites waar alle informatie te vinden is. De vertaalslag van GO! ouders heeft geen juridische basis, er kunnen dus geen rechten uit afgeleid worden.

De woordenlijst is gebaseerd op de huidige regelgeving (december 2016) en wordt regelmatig geactualiseerd. De verklarende woordenlijst is ook niet alomvattend: op basis van vragen en voorstellen van ouders wordt de lijst nog verder uitgebreid.

A

- **Aanmelden:** in sommige scholen of gemeentes moeten ouders eerst aanmelden voordat ze een kind kunnen inschrijven in een school. Aanmelden is dan het vooraf laten weten in welke school of scholen ouders hun kind zouden willen inschrijven. Na de aanmeldingsperiode krijgen ouders dan een bericht of ze in hun kind al dan niet kunnen gaan inschrijven in de gekozen school/scholen. Meer info: <http://www.vlaanderen.be/nl/onderwijs-en-wetenschap/onderwijsaanbod/inschrijven-en-aanmelden-een-school>

B

- **Basiseducatie:** verspreid over Vlaanderen en Brussel zijn er meerdere centra voor basiseducatie. Ze willen de geletterdheid verhogen op het vlak van taal, wiskunde, informatie- en communicatietechnologie en maatschappijoriëntatie. De centra bereiken laaggeletterde volwassenen, ongeacht of ze Nederlandstalige onderwijs gevolgd hebben. Meer info: www.basiseducatie.be
- **Basisonderwijs:** het kleuteronderwijs en het lager onderwijs (1e tot 6e leerjaar). Een basisschool is dus een school waar kleuter- én lager onderwijs gegeven wordt. Er zijn ook scholen met enkel kleuteronderwijs en scholen met enkel lager onderwijs.

- **Bednet:** de organisatie die het synchroon internetonderwijs in Vlaanderen voorziet. Synchroon internetonderwijs is voor leerlingen die tijdens het schooljaar langdurig of voor korte opeenvolgende periodes afwezig zijn op school door ziekte, moederschapsrust of een ongeval. Door synchroon internetonderwijs kan de leerling via de computer thuis de lessen op school 'live' meevolgen. Leerlingen moeten aan een aantal voorwaarden voldoen. Zo moet een leerling bv. 4 lesweken afwezig zijn om les te kunnen volgen via synchroon internetonderwijs. Meer info: <http://www.bednet.be>

- **Bijdrageregeling :** In het basisonderwijs zitten in de bijdrageregeling alle kosten die niet onder de officiële lijst van kosteloze materialen, de scherpe maximumfactuur en/of de maximumfactuur voor meerdaagse uitstappen vallen, maar die een school toch aan de ouders kan vragen. Het gaat vooral om services die de school aan de ouders aanbiedt en waar ouders geen gebruik van moeten maken: het toezicht, de maaltijden, drankjes, aanbod aan sport of lessen Frans na de schooltijd, ... In het secundair onderwijs is in de bijdrageregeling de kostprijs van materialen, activiteiten en producten opgenomen. Ze moeten in verhouding staan tot wat de school aanbiedt. In de bijdrageregeling staan ook de afwijkingen die de school kan toestaan, zoals een regeling voor ouders die de schoolfacturen moeilijk kunnen betalen en hoe ze de bijdragen bij de ouders opvragen: een maandelijkse factuur, om de 3 maanden, ... De bijdrageregeling is een verplicht onderdeel van het schoolreglement, met een maximaal te verwachten bedrag per categorie.

Meer info: <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/schoolkosten-in-het-kleuter-en-lager-onderwijs> en <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/schoolkosten-in-het-secundair-onderwijs>

- **Bijzonder decreet betreffende het gemeenschapsonderwijs:** het decreet uit 1998 waarin alle belangrijke bepalingen zijn opgenomen over het gemeenschapsonderwijs (het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap). Zo wordt daarin de oprichting, werking en bevoegdheden beschreven van onder andere de schoolraad, de scholengroepen, de afgevaardigd bestuurder enz. Meer info: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=12293>

- **Buitengewoon onderwijs:** In een school voor buitengewoon onderwijs is gespecialiseerde hulp aanwezig voor kinderen die speciale zorg nodig hebben of een beperking hebben. Het buitengewoon lager onderwijs is ingedeeld in types. Het buitengewoon secundair onderwijs is opgedeeld in opleidingsvormen. Voor een inschrijving in het buitengewoon onderwijs hebben we een verslag van het CLB nodig. Meer info: <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/naar-het-buitengewoon-lager-onderwijs> en <http://www.vlaanderen.be/nl/onderwijs-en-wetenschap/onderwijsaanbod/buitengewoon-secundair-onderwijs-buso>

C

- **Capaciteit :** het aantal leerlingen dat een schoolbestuur ziet als het maximaal aantal leerlingen. Een schoolbestuur kan hierbij rekening houden met bijvoorbeeld materiële omstandigheden of pedagogisch-didactische overwegingen. Elke school is verplicht zijn capaciteit te bepalen. Meer info: basisonderwijs:

<http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14368> . Voor secundair onderwijs:
<http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14370>

• **Centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB):** elke school werkt samen met een Centrum Voor Leerlingenbegeleiding (CLB). Ouders, kinderen, leraren en directies kunnen er gratis terecht bij een team van artsen, verpleegkundigen, psychologen, pedagogen en maatschappelijk werkers. Het CLB werkt op vraag van de ouders of van de school. Het CLB voert de medische onderzoeken uit. De school verwittigt ook het CLB wanneer een leerling spijbelt. Wanneer een leerling uitbreiding van zorg nodig heeft op school (zie zorgcontinuüm), dan moet de school de medewerking van het CLB vragen. Ook ouders mogen het CLB contacteren met vragen. Vraagt een school om een leerling te begeleiden, dan zal het CLB altijd de toestemming van de ouders vragen. Of van de leerling zelf als die bekwaam is om zelf beslissingen te nemen (richtleeftijd 12 jaar). Een CLB kan helpen bij:

- § leren en studeren (problemen met lezen, huiswerk maken, enz.)
- § schoolloopbaanbegeleiding (vragen bij studiekeuze, studierichtingen, diploma's enz.)
- § psychische en sociale problemen (stress, pestproblemen, spijbelen enz.)
- § preventieve gezondheidszorg (inenting, groeistoornissen, overgewicht enz.).

Meer info: www.onderwijs.vlaanderen.be/centrum-voor-leerlingenbegeleiding-clb

• **Commissie leerlingenrechten (CLR):** ouders kunnen er een klacht indienen tegen een niet-gerealiseerde inschrijving of tegen de ontbonden inschrijving van hun kind op school. Meer info: <http://www.agodi.be/commissie-inzake-leerlingenrechten>

• **Commissie zorgvuldig bestuur:** Ouders kunnen er een vraag stellen of klacht indienen als de school zich niet houdt aan de principes van kosteloosheid, eerlijke concurrentie, verbod op politieke activiteiten, handelsactiviteiten, reclame en sponsoring. Meer info:

<http://www.vlaanderen.be/nl/contact/adressengids/diensten-van-de-vlaamse-overheid/administratieve-diensten-van-de-vlaamse-overheid/beleidsdomein-onderwijs-en-vorming/agentschap-voor-onderwijsdiensten/commissie-zorgvuldig-bestuur>

• **Compenserende maatregelen:** maatregelen waarbij leerlingen hulpmiddelen krijgen zoals bv. een laptop zodat een leerling de doelen kan bereiken.

D

• **Deeltijdse leerplicht:** Een jongere wordt deeltijds leerplichtig op 16 jaar of op 15 jaar voor wie de eerste 2 leerjaren van het voltijds secundair onderwijs heeft beëindigd (geslaagd of niet).

• **Definitieve uitsluiting:** een tuchtmaatregel omdat een leerling de leefregels van de school ernstig geschonden heeft. Bij een definitieve uitsluiting moet de school samen met de ouders en het CLB op zoek gaan naar een nieuwe school voor de leerling. Meer info: <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/kan-de-school-mij-schorsen-of-uitsluiten>

- **Differentiërende maatregelen:** maatregelen die variatie brengen in de leerstof en lesaanpak
- **Diploma:** een bewijs van slagen voor een bepaalde opleiding. Wie geslaagd is in het laatste jaar van de 3e graad secundair onderwijs, ontvangt een diploma secundair onderwijs. Meer info: <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/ouders/leren-en-evalueren/getuigschriften-diplomas-en-certificaten>
- **Dispenserende maatregelen:** maatregelen waarbij een leerling wordt vrijgesteld van een onderdeel van de leerstof. Dit kan gebeuren als dat onderdeel voor bepaalde leerling geen zin heeft omdat het niet haalbaar is.
- **Doorlichtingsverslag:** Verslag geschreven door de onderwijsinspectie nadat het team van inspecteurs een school heeft bezocht om de kwaliteit van het onderwijs te beoordelen. De inspectie heeft ook aandacht voor het schoolklimaat, de relaties tussen de verschillende groepen, de infrastructuur, ... Iedereen kan de doorlichtingsverslagen inkijken. <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/hoe-lees-ik-een-doorlichtingsverslag>
- **Dubbele contingentering:** de gelijktijdige voorrang voor indicator- en niet-indicatorleerlingen. Bij de aanmelding of inschrijving worden de leerlingen in een groep geplaatst: indicator of niet-indicatorleerling. Door op voorhand te bepalen hoeveel leerlingen er in elk van de 2 groepen kunnen worden opgenomen (de 2 groepen hoeven niet even groot te zijn) , kan gewerkt worden aan de sociale mix in scholen. In LOP-gebieden en in gebieden waar er met aanmelden gewerkt wordt, is dubbele contingentering verplicht. Meer info: basisonderwijs: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14368> secundair onderwijs: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14370>

E

- **Eindtermen:** de minimumdoelen die leerlingen op een bepaald ogenblik moeten bereiken (bv. op het einde van het lager onderwijs, op het einde van een graad in het secundair onderwijs). Meer info: <http://www.vlaanderen.be/nl/onderwijs-en-wetenschap/onderwijsbeleid/onderwijs-en-wetenschap/onderwijsbeleid/eindtermen-en-ontwikkelingsdoelen>
- **Extra-muros activiteiten:** activiteiten die georganiseerd worden voor leerlingen buiten de schoolmuren. Het is de bedoeling dat alle leerlingen deelnemen, omdat ze deel uitmaken van het leerprogramma. Activiteiten die volledig buiten de schooluren georganiseerd worden, vallen hier niet onder. Meer info: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=13170>
- **Engagementsverklaring:** een onderdeel van het schoolreglement om de ouderbetrokkenheid bij de school te vergroten. Het gaat om wederzijdse afspraken. De school geeft aan wat ze zelf aanbiedt aan de ouders en de leerlingen en waartoe ouders (of meerderjarige leerlingen) zich moeten engageren. Er staan afspraken in tussen school en ouders over:
 - § Oudercontact
 - § Voldoende of regelmatige aanwezigheid en spijbelbeleid
 - § Individuele leerlingenbegeleiding

5 De onderwijstaal: ouders moeten hun kind aanmoedigen om Nederlands te leren

Meer info: <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/de-engagementsverklaring>

• **Examencommissie:** Wie geen getuigschrift of diploma haalde op school, kan dit behalen via de examencommissie (zowel basis- als secundair onderwijs). Dit is bijvoorbeeld zo voor wie huisonderwijs volgt of voor wie stopte met de school zonder een diploma te behalen. <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/ouders/starten-op-school/huisonderwijs-en-de-examencommissie>

F

• **Facultatieve verlofdag:** een vrije verlofdag die scholen zelf kunnen kiezen (naast de vakantieperiodes, pedagogische studiedagen, regelingen voor en na examenperiodes). In het basisonderwijs zijn er 2 vrije dagen, die ze ook in halve dagen kunnen opnemen. Scholen voor gewoon secundair onderwijs kunnen 1 volledige of 2 halve vrije dagen nemen. In scholen voor buitengewoon secundair onderwijs zijn het zoals in het basisonderwijs 2 vrije dagen of 4 halve dagen. <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/schoolvakanties-en-andere-vrije-dagen>

• **Feitelijke vereniging:** een clubje van personen die zich beslissen te groeperen rond een gemeenschappelijk doel. Het oprichten van een feitelijke vereniging vraagt weinig werk en opvolging, maar heeft ook geen juridische grond. Ouderwerkingen zijn soms georganiseerd als feitelijke vereniging. Meer info: www.go-ouders.be

• **Freinetschool:** Een school die werkt volgens de pedagogie van Celestin Freinet. In een freinetschool werkt men ervaringsgericht: de kinderen kunnen veel ontdekken, onderzoeken en uitproberen op basis van hun interesses en ervaringen. De kinderen werken samen en de leerkracht ondersteunt dat leerproces en zorgt voor een inspirerend klasklimaat.

G

• **Gelijke onderwijskansen:** het decreet gelijke onderwijskansen (2002) wil uitsluiting, sociale scheiding en discriminatie tegengaan en heeft daarom specifieke aandacht voor kinderen uit kansarme milieus. Meer info: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=13298>

• **Getuigschrift basisonderwijs:** een bewijs dat een leerling de eindtermen van het basisonderwijs behaald heeft. Ook in het secundair onderwijs zijn er getuigschriften: op het einde van de 1ste en 2de graad (en bij het einde van het 2e jaar van de 3de graad van het bso) krijgen leerlingen een getuigschrift.

<http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/ouders/leren-en-evalueren/getuigschriften-diplomas-en-certificaten> +
[in secundair](#)

• **Geïntegreerd onderwijs (GON)** : door het geïntegreerd onderwijs kunnen kinderen met een handicap en/of leer- en opvoedingsmoeilijkheden lessen volgen in een school voor gewoon onderwijs. Ze krijgen hiervoor hulp van een GON-begeleider, dat is personeel dat vanuit het buitengewoon onderwijs wordt ingezet in de 'gastschool' van het gewoon onderwijs. Meer info: <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/gon>
GON zit momenteel mee in het hervormingsproces en zal er vanaf volgend jaar anders gaan uitzien, Hou de berichtgeving in de gaten.

H

• **Huisonderwijs**: omdat er in België geen schoolplicht is maar leerplicht, kiezen een kleine groep ouders ervoor om hun kinderen niet op school te laten leren . Bij huisonderwijs geven ouders of privé-leraars les. Hiervoor moet een verklaring van huisonderwijs ingediend worden en kunnen getuigschriften en diploma's gehaald worden via de examencommissie. <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/ouders/starten-op-school/huisonderwijs-en-de-examencommissie>

I

• **Inclusief onderwijs (ION)**: via inclusief onderwijs (ION), kunnen kinderen met een handicap en/of leer- en opvoedingsmoeilijkheden lessen volgen in een school voor gewoon onderwijs. Het verschil met GON is dat de school een individueel traject uittekent voor elke ION-leerling. De ION-leerling kan namelijk niet dezelfde leerdoelstellingen halen als de klasgenoten zonder beperkingen en haalt dus geen getuigschrift of diploma. ION wordt waarschijnlijk meegenomen in het hervormingsproces en zal er in de toekomst anders gaan uitzien. Hou de berichtgeving in de gaten. Meer info: <http://www.vlaanderen.be/nl/onderwijs-en-wetenschap/op-school/inclusief-onderwijs-ion-begeleiding>

• **Indicatorleerling**: Om een sociale mix te verkrijgen op scholen, wordt er een onderscheid gemaakt tussen indicatorleerling en niet-indicatorleerling bij aanmelden of inschrijving. Een indicatorleerling is een leerling waarop minstens één van de volgende criteria van toepassing is:

- § het gezin heeft een schooltoelage ontvangen in het vorige schooljaar, of het gezin heeft een beperkt inkomen;
- § de moeder heeft geen diploma secundair onderwijs of getuigschrift van het zesde middelbaar.

Meer info: basisonderwijs: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14368>

secundair onderwijs: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14370>

- **inrichtende macht:** in het GO! zijn de scholengroepen de inrichtende macht. De inrichtende macht is als organisator van het onderwijs dus de werkgever van de leerkrachten en directie. De inrichtende macht ontvangt de werkingsmiddelen voor de school van het departement Onderwijs. Ze huurt of bezit de schoolgebouwen. Meer info: <http://www.vlaanderen.be/nl/onderwijs-en-wetenschap/werken-het-onderwijs/onderwijs-en-wetenschap/werken-het-onderwijs/inrichtende-macht-schoolbestuur-centrumbestuur>

- **Inspectie:** de inspectie beoordeelt de kwaliteit van het onderwijs van de scholen en schrijft hierover een advies uit per school (doorlichtingsverslag). Meer info: <http://www.onderwijsinspectie.be/>

K

- **Klassenraad:** een bijeenkomst van leerkrachten. Er bestaan 3 soorten klassenraden. De toelatingsklassenraad beoordeelt of een leerling aan de toelatingsvoorwaarden voldoet voor een leerjaar. In de begeleidende klassenraad overleggen de leerkrachten hoe leerlingen het best begeleid worden. In de delibererende klassenraad beslissen de leerkrachten, bijgestaan door de schooldirecteur, aan het eind van het schooljaar of een leerling slaagt. De delibererende klassenraad beslist ook over de toekenning van attesten, getuigschriften en diploma's. Meer info: <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/klassenraad-in-het-secundair-onderwijs>

- **Kostenbeheersing:** elke school moet de schoolkosten zo laag mogelijk te houden voor de ouders, de kosten dus beheersen. In het basisonderwijs mogen scholen geen inschrijvingsgeld en bijdragen aan ouders vragen voor de kosten die zij maken in functie van de ontwikkelingsdoelen of eindtermen. In het secundair onderwijs mag ook geen inschrijvingsgeld gevraagd worden en wordt er van de scholen verwacht dat ze een beleid rond kostenbeheersing uitwerken. Ze moeten met andere woorden de kwaliteit van het onderwijs garanderen met aandacht voor duurzaamheid en schoolkosten. Meer info: basisonderwijs <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=13875> secundair onderwijs <http://www.ond.vlaanderen.be/schoolkosten/so/>

L

- **Lager onderwijs:** het onderwijs van het 1^e tot het 6^e leerjaar (dus zonder het kleuteronderwijs).
- **Leerlingenbegeleiding:** de begeleiding van de leerlingen door de school, clb en externen.

- **Leerlingenbegeleider:** een leerkracht in het secundair onderwijs die instaat voor de coördinatie van extra zorg, verdieping en herhaling bij de leerlingen.
- **Leerlingenraad:** een overleggroep samengesteld uit vertegenwoordigers van de leerlingen. De leerlingenraad kan de schoolraad adviseren. Meer info: <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/ouderraad-leerlingenraad-en-schoolraad>
- **Leerplan:** Alle scholen zijn verplicht door de overheid goedgekeurd leerplannen te volgen. In een leerplan worden eindtermen en ontwikkelingsdoelen geconcretiseerd, met voldoende ruimte voor de inbreng van scholen, leraren en leerlingen en met klemtonen van het pedagogisch project. Voor de scholen van het GO! worden de leerplannen ontwikkeld door het GO!. Meer info: <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/leerplannen>
- **Leerplicht:** de verplichting van ouders om hun kinderen te laten leren. De leerplicht start op 1 september van het jaar dat een kind 6 jaar wordt en eindigt op de 18de verjaardag (voor een leerling die 18 jaar wordt voor of op 30 juni) of op 30 juni (voor een leerling die 18 jaar wordt na 30 juni). Een leerling die een diploma secundair onderwijs heeft behaald is niet langer leerplichtig. Meer info: <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/leerplicht-van-6-tot-18-jaar>
- **Leerstoornissen:** stoornissen die het moeilijker maken om te leren. Bekende voorbeelden zijn dyslexie, dyscalculie enz. Leerlingen met leerstoornissen hebben in principe op school recht op redelijke aanpassingen (zie onderdeel redelijke aanpassingen).
- **Logopedie:** is de behandeling van communicatiestoornissen met betrekking tot taal, spraak, de stem, gehoor en/of slikken. Logopedie is gericht op het ontwikkelen, herstellen en onderhouden van de communicatie in al zijn facetten en de verwerking van eten en drinken.
- **Lokaal overlegplatform (LOP):** Sinds 2002 zijn er, verspreid over Vlaanderen, een 70-tal LOP's. De LOP's brengen lokale partners samen die op één of andere manier meehelpen de gelijke onderwijskansen van jongeren in de regio te realiseren. Meer info: www.lop.be
- **Luxeverzuim:** als een leerling zonder toestemming, maar met medeweten van de ouders, van de school wegblijft om bv. op vakantie te gaan. Meer info: http://www.ond.vlaanderen.be/leerplicht/algemeen/wat_is_spijbelen.htm

M

- **Maximumfactuur:** er wordt in het basisonderwijs een onderscheid gemaakt tussen de scherpe maximumfactuur en de minder scherpe maximumfactuur. De scherpe maximumfactuur is het bedrag dat de school maximum mag aanrekenen aan de ouders voor activiteiten en materialen die niet strikt noodzakelijk zijn om de ontwikkelingsdoelen en eindtermen te behalen, maar die het leren boeiender maken. De minder scherpe maximumfactuur is het maximum bedrag voor meerdaagse uitstappen die volledig of gedeeltelijk tijdens de schooluren gebeuren. Meer info: <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/schoolkosten-in-het-kleuter-en-lager-onderwijs>

- **M-decreet:** Het 'decreet betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften' (M-decreet) geeft aan hoe Vlaamse scholen moeten omgaan met leerlingen die door een beperking de lessen in een gewone school niet zomaar kunnen volgen. Het doel is meer leerlingen in het gewoon onderwijs school te laten lopen en dus minder leerlingen naar buitengewone scholen te verwijzen. Het kan zijn dat een school redelijke aanpassingen moet doen of maatregelen moet nemen zodat leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften toch les kunnen volgen op school. Meer info:

<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/grote-lijnen-van-het-m-decreet>

- **Mededeling van niet-gerealiseerde inschrijving:** deze mededeling ontvangen ouders als ze zich aangemeld hebben voor hun voorkeurschool, maar er is voorlopig geen vrije plaats meer op die school. Het kind komt dan op een lijst. De mededeling van niet-gerealiseerde inschrijving is een objectief bewijs van de plaats op de lijst van een school. Als er in die school een plaats vrijkomt en dat kind staat op dat moment bovenaan die lijst, dan neemt de school contact op met de ouders. Meer info: basisonderwijs: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14368>. Voor secundair onderwijs: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14370>

- **Milieuzorg op School (MOS):** helpt om van scholen milieuvriendelijke en duurzame leer- en leefomgevingen te maken. Scholen kunnen hiervoor begeleiding, vorming en inspiratie krijgen van de provinciale begeleiders. Meer info: <https://www.lne.be/mos-duurzame-scholen-straaffe-scholen>

O

- **ODET:** afkorting voor 'ontwikkelingsdoelen en eindtermen'

- **Officieel onderwijs:** Scholen van het officieel onderwijs zijn georganiseerd door of in opdracht van de overheid: de Vlaamse overheid, de provincies, of de steden en gemeenten. Het onderwijs georganiseerd door de Vlaamse overheid is het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap. Het onderwijs georganiseerd door provincies, steden of gemeentes is het gesubsidieerd officieel onderwijs. Naast het officieel onderwijs, is er ook nog het vrij onderwijs, dat vooral bestaat uit katholieke scholen.

<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/officieel-en-vrij-onderwijs-onderwijsnetten-en-koepels>

- **Onderwijsloopbaanbegeleiding (OLB):** de begeleiding die leerlingen krijgen bij het traject dat ze afleggen in het onderwijs (studie- en beroepskeuze). De bedoeling is dat leerlingen zichzelf beter leren kennen, en zo zelf goede keuzes leren maken. Ouders en leerkrachten zijn dan coaches om het kind te helpen kiezen en zijn talenten te ontdekken. Onderwijsloopbaan-begeleiding is één van de opdrachten van het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB)

- **Onderwijsnet:** Er zijn 3 onderwijsnetten in Vlaanderen: het gemeenschapsonderwijs (voor scholen van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap), het gesubsidieerd officieel onderwijs (voor scholen van steden, gemeentes en provincies) en het gesubsidieerd vrij onderwijs (voor scholen van het vrij onderwijs). Het gesubsidieerd officieel en het gesubsidieerd vrij onderwijs heeft elk een onderwijskoepel die de schoolbesturen ondersteunt en vertegenwoordigt. Voor de scholen van het GO! onderwijs van de

Vlaamse Gemeenschap nemen de centrale diensten van het GO! dit op. Zij stellen bv. leerplannen en lessenroosters op, die de schoolbesturen kunnen overnemen. De pedagogische begeleidingsdiensten werken initiatieven uit om scholen en leraren te ondersteunen en te versterken. Meer info: <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/official-en-vrij-onderwijs-onderwijsnetten-en-koepels>

- **Onderwijsniveau:** algemeen genomen kan het onderwijs opgedeeld worden in 3 onderwijsniveaus: basisonderwijs, secundair onderwijs en hoger onderwijs.

- **Onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers (OKAN):** Onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers is speciaal voor jongeren van niet-Belgische of niet-Nederlandse nationaliteit die nieuw binnen komen in ons land en het Nederlands onvoldoende beheersen. Via het onthaalonderwijs probeert men deze leerlingen zo snel mogelijk Nederlands aan te leren. Dit kan zowel voor basisonderwijs als voor secundair onderwijs, maar de manier waarop het georganiseerd wordt en de voorwaarden zijn wel verschillend. <http://www.vlaanderen.be/nl/onderwijs-en-wetenschap/onderwijsaanbod/onthaalonderwijs-voor-anderstalige-kinderen-okan>

- **Ontwikkelingsdoelen:** Ontwikkelingsdoelen zijn minimumdoelen die de leerlingen niet noodzakelijk moeten bereiken, maar die de school wel moet nastreven. In het kleuteronderwijs en in het buitengewoon onderwijs werkt men met ontwikkelingsdoelen. Meer info: <http://www.vlaanderen.be/nl/onderwijs-en-wetenschap/onderwijsbeleid/onderwijs-en-wetenschap/onderwijsbeleid/eindtermen-en-ontwikkelingsdoelen>

- **Oriënteringsattest:** een attest waarin staat of een leerling al dan niet geslaagd is voor een leerjaar in het secundair onderwijs, en naar welke studierichtingen de leerling kan doorstromen. Er zijn 3 soorten oriënteringsattesten:

- § Een A-attest: de leerling is geslaagd, kan overgaan naar het volgend leerjaar en kan vrij kiezen welke studierichting te volgen.
- § Een B-attest: de leerling is geslaagd, maar heeft voor 1 of meer vakken minder goede resultaten behaald. De klassenraad beslist dat de leerling uitgesloten wordt voor een onderwijsvorm of een studierichting(en). De school moet schriftelijk motiveren waarom een leerling een B-attest krijgt.
- § Een C-attest: de leerling is niet geslaagd en moet het leerjaar overdoen. De school moet schriftelijk motiveren waarom een leerling een C-attest krijgt.

Meer info: <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/diploma-en-studiebewijzen-in-het-volgtijds-secundair-onderwijs>

- **Ouderraad** : Orgaan samengesteld uit vertegenwoordigers van de ouders. De ouderraad kan advies uitbrengen aan de schoolraad, zowel op vraag van de schoolraad als op eigen initiatief. Meer info: <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/ouderraad-leerlingenraad-en-schoolraad>

- **Ouderwerking:** de verzamelnaam van alle groeperingsvormen van ouders om zich in te zetten voor de school. Dit kan zijn:

- § de traditionele ouderwerkingen zijn (bv. oudercomité, vriendenkring enz.) georganiseerd als vzw of als feitelijke vereniging.
- § De ouderraad
- § Andere organisatievormen zoals een moedergroep, werkgroep ouders, babbelbars enz.

Meer info: www.go-ouders.be

P

- **Parascolaire activiteiten:** buitenschoolse activiteiten die buiten de schoolmuren en buiten de schooluren doorgaan. Buitenschoolse activiteiten zijn dus niet verplicht (omdat ze niet nodig zijn voor het behalen van de eindtermen).
- **Pedagogische raad :** orgaan samengesteld uit vertegenwoordigers van het personeel. De pedagogische raad kan advies uitbrengen aan de schoolraad, zowel op vraag van de schoolraad als op eigen initiatief. <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/pedagogische-raad>
- **Pedagogisch project van het GO! (PPGO):** Het pedagogisch project van het GO! is het basisdocument waarin de belangrijkste uitgangspunten, de waarden en de algemene doelstellingen van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap zijn opgenomen. Het PPGO is het kader waarbinnen leerlingen begeleid worden in hun persoonlijke ontwikkeling en in hun ontwikkeling naar samenleven in diversiteit en harmonie. Elke school van het GO! handelt vanuit het pedagogisch project. Meer info: http://pro.g-o.be/blog/Documents/Pedagogisch%20Project_2016_DEF.pdf
- **Pedagogische studiedag:** een dag waarop er geen les is voor de leerlingen en waarop de leerkrachten bijscholing krijgen. In het basisonderwijs zijn er max. 3 halve dagen per schooljaar voor pedagogische studiedagen. In het secundair zijn er max. 2 halve dagen.
- **Preventieve schorsing:** een bewarende maatregel (geen tuchtstraf) die een leerling kan krijgen. Tijdens de preventieve schorsing kan de school de rust herstellen en onderzoeken of een tuchtsanctie nodig is. Een preventieve schorsing is een ernstig signaal dat de leerling een tuchtstraf kan oplopen. <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/kan-de-school-mij-schorsen-of-uitsluiten>
- **Problematische afwezigheden:** Als een leerling afwezig is op school en daar geen geldige verklaring voor kan geven, zal de school dat noteren als een problematische afwezigheid (ook al gaat het maar om een halve dag). Meer info: <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/wat-gebeurt-er-als-een-leerling-spijbelt>

R

- **Redelijke aanpassingen:** aanpassingen die de beperkingen wegnemen of verminderen waarmee leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften te maken krijgen in een normale schoolomgeving (in het kader van het M-decreet). Zo kunnen ook die leerlingen de lessen volgen en zich ontwikkelen. Aanpassingen kunnen remediërend, differentiërend, compenserend of dispenserend zijn. Er bestaat geen lijst van wat 'redelijk' is en wat niet. Die afweging maakt de school voor elke leerling

apart. Bij de beoordeling van de redelijkheid van de aanpassing, kan de school onder meer rekening houden met de kostprijs, de impact, de gevolgen voor de levenskwaliteit van de leerling, de gevolgen voor de andere leerlingen enz. De school kan niet meer oordelen dat aanpassingen niet redelijk of disproportioneel zijn, op basis van draagkracht. Een school moet die afweging maken nadat ze ook de ouders gehoord heeft. In geval van een weigering moet de school hierover een gemotiveerd verslag aan de ouders bezorgen. Meer info: <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/redelijke-aanpassingen>

- **Remediërende maatregelen:** maatregelen waarbij een leerling individueel geholpen wordt zodat de leerling mee kan met de rest van de klasgroep.

S

- **Scholengemeenschap:** een verzameling van verschillende scholen van hetzelfde onderwijsniveau (basisonderwijs of secundair onderwijs) die samenwerken bv. rond logistiek of studieaanbod. Het kan gaan om scholen met dezelfde of met verschillende schoolbesturen binnen een of meerdere onderwijsnetten. Meer info: <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/je-school-of-centrum-directie-en-bestuur>

- **Schooljaar:** de periode van 1 september tot en met 31 augustus.

- **Schoolraad :** Orgaan met advies- en overlegbevoegdheid samengesteld uit vertegenwoordigers van ouders, personeel en lokale gemeenschap (voor een periode van 4 jaar). Elke school is verplicht om een schoolraad te hebben. De schoolraad wordt verkozen. In de schoolraad komen heel wat thema's aan bod zoals uitstappen, schoolkosten, gezondheid, enz. Meer info: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=12293>

- **Schoolreglement:** Elke school heeft een schoolreglement. Het is een document met de wederzijdse rechten en plichten van de leerlingen, de ouders en de school. Er staat o.a. informatie in over de verlofperiodes, het studiereglement, het orde- en tuchtreglement. Ouders moeten het schoolreglement ondertekenen voordat ze hun kind kunnen inschrijven in de school. De inhoud van het schoolreglement en veranderingen worden besproken in de schoolraad. Meer info: <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/het-schoolreglement>

- **Schooltoelagen:** een tegemoetkoming die ouders kunnen aanvragen bij de Vlaamse overheid om de schoolkosten te betalen. Naar schatting 1 op de 4 leerlingen heeft recht op een toelage. Om een toelage te ontvangen moet men voldoen aan een aantal voorwaarden. Zo mag het inkomen niet te hoog zijn. Daarnaast zijn de nationaliteit (Belg of gelijkgesteld), de opleiding en de gezinssituatie (leefeenheid) van belang. Meer info:

<http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/ouders/kosten-en-schooltoelagen/schooltoelagen>

- **Schoolwerkplan:** Scholen zijn verplicht een schoolwerkplan op te stellen. Het is een document waarin de school haar eigen visie op opvoeding en onderwijs uit de doeken doet. Het kan jaarlijks aangepast worden. Vaste onderdelen zijn: het pedagogisch project, de organisatie van de school, de wijze van

beoordeling van het leerproces van de leerlingen, de voorzieningen voor leerlingen met een handicap of leerbedreiging en de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke kansenbeleid werkt aan optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen.

• **Scholengroep:** Er zijn 28 scholengroepen in het GO!, ze zijn de inrichtende macht voor de scholen van het GO!. De scholengroep heeft bestuursbevoegdheid over de basis- en secundaire scholen, Centra voor volwassenonderwijs en CLB van een bepaald gebied. Een algemeen directeur, een raad van bestuur en een college van directeurs staan aan het hoofd van een scholengroep. De scholengroep staat in voor de ondersteuning van de scholen op vlak algemeen beleid, financieel, personeel, infrastructuur, communicatie en ICT. Meer info: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=12293>

• **SES-indicatoren:** indicatoren die de sociaal- economische-status in beeld brengen:

- § thuistaal van de leerling
- § het ontvangen van een schooltoelage
- § het hoogst behaalde opleidingsniveau van de moeder
- § de leerling wordt tijdelijk of permanent buiten het eigen gezinsverband opgenomen (enkel secundair onderwijs)
- § de ouders behoren tot de trekkende bevolking (enkel secundair onderwijs)

De indicatoren worden gebruikt voor de werkingsmiddelen (financieel) en de omkadering (lestijden). Meer info: <http://www.ond.vlaanderen.be/gok/ondersteuning/>

• **Sociale mix:** de Vlaamse overheid stimuleert alle scholen om te streven naar een evenredige verdeling van kansarme en kansrijke leerlingen en leerlingen met een verschillende etnisch culturele achtergrond. De verdeling moet dan een afspiegeling zijn van de ruimere samenleving nl. een sociale mix. Om sociale mix te krijgen op scholen, leggen een aantal scholen daarom op voorhand vast hoeveel plaatsen ze reserveren voor indicatorleerlingen en hoeveel voor niet-indicatorleerlingen. Meer info: basisonderwijs: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14368>
secundair onderwijs: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14370>

• **Spijbelen:** het afwezig zijn op school zonder een geldige reden . Meer info: <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/wat-gebeurt-er-als-een-leerling-spijbelt>

• **STEM:** letterwoord dat staat voor Science – Technology – Engineering – Mathematics.

Opleidingen/studierichtingen en beroepen met een stevige poot in wiskunde, exacte wetenschappen en techniek en ICT, krijgen de STEM-stempel mee. Meer info: <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/stem>

• **Sticordi-maatregelen:** alle maatregelen die ofwel stimuleren, compenseren, remediëren of dispensereren.

• **Stimulerende maatregelen:** maatregelen die een leerling aanmoedigen (bv. om aan een taak te beginnen bij weinig zelfvertrouwen, enz.)

• **Studiegebied:** Een groep van studierichtingen/opleidingen die van inhoud vergelijkbaar of verwant zijn. Studierichtingen uit verschillende onderwijsvormen (bv. TSO en BSO) kunnen tot eenzelfde studiegebied behoren (bv. studiegebied 'voeding', met o.a. de studierichtingen 'hotel' (tso), grootkeuken (bso), hotelbeheer (tso). Meer info: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/onderwijsaanbod/structuur.aspx?hs=311>

• **Synchroon internetonderwijs:** voor leerlingen die tijdens het schooljaar langdurig of voor korte opeenvolgende periodes afwezig zijn op school door ziekte, moederschapsrust of een ongeval. Door synchroon internetonderwijs kan de leerling via de computer thuis de lessen op school

'live' meevolgen. Bednet vzw is de organisatie die het synchroon internetonderwijs voorziet. Om in aanmerking te komen voor synchroon internetonderwijs moet men voldoen aan een aantal voorwaarden. Zo moet een leerling bv. 4 lesweken afwezig zijn om les te kunnen volgen via synchroon internetonderwijs. Meer info: <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/synchroon-internetonderwijs>

T

- **Taalbad:** Als blijkt dat een leerling niet genoeg Nederlands kent om de lessen te kunnen volgen, kan de school een taalbad inrichten. De school beslist welke kinderen een taalbad moeten volgen. Een ouder kan dat niet weigeren. Een taalbad duurt maximaal 1 jaar. Het wordt zo kort mogelijk gehouden zodat de leerling zo snel mogelijk in een gewone klas terecht kan. Als onderdeel van het taaltraject kan de school een taalbad organiseren. Meer info: <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/verplichte-taalscreening-bij-eerste-Instap-in-het-gewoon-lager-onderwijs>
- **Taalscreening:** Elk kind dat voor de 1ste keer instapt in een Nederlandstalige lagere school of in het voltijds secundair onderwijs moet in die school een taalscreening doen. Met die screening gaat de school na welk niveau de leerling heeft voor Nederlands en of er tijdelijke maatregelen nodig zijn om de kennis van het Nederlands bij te werken. De screening gebeurt na de instap in de school, het is dus geen screening om na te gaan of de leerling naar het lager onderwijs mag of om na te gaan of de leerling naar het gewoon of het buitengewoon onderwijs moet gaan. Meer info: <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/verplichte-taalscreening-bij-eerste-Instap-in-het-gewoon-lager-onderwijs>
- **Taaltraject:** Als uit de taalscreening blijkt dat een leerling een aangepast taaltraject nodig heeft om zich bij te werken voor bepaalde taalonderdelen, of om extra uitdaging te krijgen op taalvlak, moet de school dat aanbieden. De school beslist vrij hoe ze het taaltraject invult en welke maatregelen ze inzet. Ouders kunnen niet weigeren om hun kind een taaltraject te laten volgen. Meer info: <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/verplichte-taalscreening-bij-eerste-Instap-in-het-gewoon-lager-onderwijs>
- **Tijdelijke uitsluiting:** tuchtmaatregel omdat een leerling de leefregels van de school ernstig geschonden heeft. Bij een tijdelijke uitsluiting mag een leerling gedurende een bepaalde periode de lessen en activiteiten van zijn leerlingengroep niet volgen. Een tijdelijke uitsluiting duurt minimaal 1 en maximaal 15 opeenvolgende lesdagen. Meer info: <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/kan-de-school-mij-schorsen-of-uitsluiten>
- **Tijdelijk onderwijs aan huis (TOAH):** Een leerling die langdurig afwezig is door ziekte, ongeval, chronische ziekte of moederschapsverlof, heeft onder bepaalde voorwaarden (bv. min. 21 lesdagen afwezig) een tijdelijk recht op 4 lestijden per week onderwijs aan huis. Het is de school waar de leerling is ingeschreven, die voor dit onderwijs zorgt. De school beslist welke leraar welke vakken op welke dag(en) geeft. Dat doet ze in overleg met de ouders en rekening houdend met het advies van de arts.
<http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/toah>

- **Tuchtmaatregelen:** tijdelijke of definitieve uitsluiting omdat een leerling de leefregels van de school ernstig geschonden heeft. De school moet eerst andere maatregelen overwegen vooraleer ze een leerling tijdelijk of definitief uitsluit. Voor het geven van een tuchtstraf moeten strikte regels gevolgd worden. Meer info: <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/kan-de-school-mij-schorsen-of-uitsluiten>

V

- **Vestigingsplaats:** gebouw of gebouwencomplex waarin een school of een gedeelte van een school staat.
- **Vlaamse bemiddelingscommissie:** de commissie die bemiddelt op verzoek van ouders, het CLB of de school als zij het oneens zijn over de noodzaak of de inhoud van een verslag voor toegang tot het buitengewoon onderwijs. Meer info: <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/vlaamse-bemiddelingscommissie>
- **Voorrangsregeling:** Bij inschrijving is het algemeen principe dat een leerling die eerst komt voor een inschrijving in een school ook eerst wordt ingeschreven. Maar er bestaan wel een aantal voorrangsregels in bepaalde situaties. De volgende groepen krijgen voorrang:
 - § broers en zussen van leerlingen die al ingeschreven zijn in de school, ook stiefbroers en –zussen of halfbroers en –zussen of andere kinderen die op hetzelfde adres wonen
 - § kinderen van personeel van de school
 - § In Brussel krijgen kinderen met een ouder die Nederlands kent ook voorrang.
 - § In steden en gemeenten waar er een lokaal overlegplatform (LOP) is (of buiten LOP maar waar er met aanmelden gewerkt wordt), kunnen indicator-leerlingen voorrang krijgen op niet-indicatorleerlingen, of omgekeerd.
 - § In sommige scholen voor secundair onderwijs: leerlingen van de lagere school die op dezelfde campus ligt.

Meer info: basisonderwijs: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14368>

secundair onderwijs: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14370>

- **Vzw:** Een vereniging zonder winstoogmerk (vzw) bestaat uit een groep personen die een belangeloos doel nastreven. De oprichting en jaarlijkse verplichtingen van een vzw vraagt opvolging. Een vzw heeft wel een juridische grond. Een ouderwerking kan als vzw georganiseerd zijn. Meer info: www.go-ouders.be

Z

- **Zorgcoördinator (zoco):** een leerkracht in het basisonderwijs die instaat voor de coördinatie van extra zorg, verdieping en herhaling bij de leerlingen.
- **Zorgcontinuüm:** het zorgbeleid van een school om samen met het CLB en de ouders zo goed mogelijk voor de leerlingen te zorgen. Het bestaat uit 3 fasen:

- § Brede basiszorg: De school stimuleert zoveel mogelijk de ontwikkeling van alle leerlingen, volgt hen op en werkt actief aan het verminderen van risicofactoren en aan het versterken van beschermende factoren. De school zorgt voor kwalitatief onderwijs dat aangepast is aan de noden van een zo groot mogelijke groep van leerlingen.
- § Verhoogde zorg: de school neemt extra maatregelen die ervoor zorgen dat de leerling het gemeenschappelijk curriculum kan blijven volgen.
- § Uitbreiding van zorg: het CLB krijgt een actieve rol en onderzoekt wat de leerling, de leraren en de ouders kunnen doen en wat ze nodig hebben. Het CLB stelt nadien eventueel een gemotiveerd verslag op voor GON-begeleiding of een attest voor buitengewoon onderwijs.

Meer info: <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/grote-lijnen-van-het-m-decreet>